

№1с: слабомінералізована вода з підвищеним вмістом органічних сполук з вираженим жовчегінним впливом. Лікарські рекомендації – сахарний діабет, панкреатит, сечовивідних шляхів, печінки та інших супутніх хворобах.

№2с: содова «Нафтуса» діє на кислотно-лужний баланс і сприяє зменшенню кислотно-виробничій функції шлункових залоз. Лікарські рекомендації – при захворюванні шлунка, кишечника і дванадцятипалої кишки (хронічні: панкреатити, коліти, гастрити; язвові хвороби).

№15: слабомінералізована вода збагачена залізом, марганцем і вуглекислою. Лікарські рекомендації – при хронічних захворюваннях шлунку з пониженою кислотністю, залізонедастатній анемії, хронічних піелонефритах, хронічних циститах і багатьох різних хворобах при рекомендації лікаря.

№18с: слабомінералізована, слаболужна вода з вираженою жовчогінною дією. Гідрокарбонатно-сульфатно-натрієва зі слабким запахом сірководню і підвищеним вмістом мікроелементів. Ця «Нафтуса» стимулює жовчоутворювальну функцію печінки, збільшує продуктивність жовчі, стимулює синтез холаїнів у печінці, зменшує концентрацію холестерину у жовчі, стимулює регенерацію тканин печінки, підсилює водовидільну функцію нирок, зменшує запальний процес[4].

За останні роки значного розвитку зазнала інфраструктура селища, що зумовило розвиток туристичної індустрії в Східниці. На сьогоднішній день функціонує велика кількість засобів розміщення і лікування, серед яких 4 готелі («Три сини і донька», «Санта Марія», «Респект», «Київська Русь»); санаторії («Стожари», «ДіАнна») близько 30 приватних садиб, вілл і котеджів.

Попри значні передумови для розвитку туризму в Східниці, але є проблеми, які гальмують цей розвиток, на самперед це три проблеми, які пов'язані з водопостачанням:

1. Проблема з відведенням стічних вод, пов'язана з не досконалою і застарілою каналізаційною системою;
2. Наступна проблема пов'язана з постачанням води в селище. Через застаріле обладнання і труби бувають перебої у подачі води;
3. Проблема на пряму пов'язана з курортною діяльністю, оскільки стосується мінеральних вод і бюветів з яких вона подається, які вже давно ніхто не ремонтував, і постає питання хто має відповідати за їх належний стан [6].

Що до перспектив курорту то Львівською облдержадміністрацією готується повний пакет документів, щоб перевести Східницю до статусу курорту національного значення, але можливим це стане тільки після вирішення вище зазначених причин.

Також дуже важливим фактом для розвитку курорту є те, що Східниця здобула ґрант Євросоюзу на будівництво літнього амфітеатру – ультрасучасного багатофункціонального відпочинкового комплексу. Кошторисна вартість будівлі - 4 мн. грн. Розпочалися роботи влітку 2013 року.

Східниця плідно співпрацює з польськими курортами Полянчик та Сеньково. Здобутий ґрант на будівництво амфітеатру – лише перший крок. Другим має стати фінансування Євросоюзом у рамках програми транскордонної співпраці «Карпатський регіон» будівництва музею-скансена нафти й газу. Бо не тільки мінеральними джерелами славиться селище. Колись на його території провадився інтенсивний нафтопромисел. Не всі запаси нафти вичерпано. На великій глибині у надрах Карпат залишилося немало «чорного золота». Навесні 2011 року на одній із околиць Східниці, горі Бухів, розпочалося будівництво санаторно-курортного комплексу. Його родзинка - гірськолижний центр та близько 40 котеджів для відпочивальників [7].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Базар М. Східниця. Краєзнавчий нарис. — Дрогобич: Коло, 2004. — 100 с.
2. Гринів Л., Мацола В. Розвиток рекреаційного підприємництва в Українських Карпатах // Проблеми регіональної політики: Зб. наук. пр./ Ін.-т регіональних досліджень. — Львів, 1995. — с.109-118.
3. Земля Франкова:Борислав. Східниця. Попелі. — (під ред. Романа Соловчука). — 2011. - С. 3-23.
4. Стоцька Ганна. Цілющі води Східниці. "Червона Калина", Львів, 1997.
5. Цветков В'ячеслав. Жива вода Золотої Бані. Споллом, Львів, 2005.— 514 с.
6. Блог Східниці. Режим доступу: http://shidnitca.blogspot.com/2011/11/blog-post_08.html
7. Офіційний сайт Східницької селищної ради. Режим доступу: <http://www.shidnitca-rada.com/>

Цісецький П.

Наковий керівник – доц. Царик П. Л.

ТЕРИТОРІЇ ПРИРОДНО – ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ ЯК ОБ'ЄКТИ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ НА ТЕРНОПІЛЛІ

Особливим питанням для будь-якої країни, в тому числі і України, є дослідження і регіональне використання її рекреаційних ресурсів. Об'єкти рекреації є основними компонентами природно-ресурсного потенціалу (ПРП) країн, тому особливої актуальності набуває питання вивчення і визначення якості окремих рекреаційних ресурсів, оцінка об'єктів рекреації, оскільки від них залежить підвищення рівня зайнятості населення, форми обслуговування, вирівнювання економічного розвитку регіону, та поліпшення здоров'я населення.

Оскільки основу територіальних рекреаційних систем складають рекреаційні ресурси, тому основна мета роботи - виявити і охарактеризувати природні рекреаційні туристичні ресурси які сприяють розвитку екологічного туризму, а також розробка туристських рекреаційних маршрутів Тернопілля.

Відповідно до поставленої мети були визначені наступні завдання:

- систематизація та конкретизація теоретико – методологічних підходів до оцінки природніх об'єктів рекреаційного туризму під призвою концепції збалансованого розвитку;
- визначити сучасний стан та структуру рекреаційних природних об'єктів, особливості їх використання;
- дослідити виникнення та розвиток екологічного туризму;
- розробити туристські рекреаційні маршрути.

Мета дослідження – розглянути природні рекреаційні ресурси, як категорію стратегічну: функціонування рекреаційної сфери в регіоні сприяє підвищенню рівня зайнятості населення, розвитку форми обслуговування, благоустрою побуту населення, вирівнюванню економічного розвитку регіону, раціональному використанню природних ресурсів і охорони довкілля. Вона розвивається переважно там, де на значних територіях поєднуються відповідні природні ресурси, історико-культурні пам'ятки, на основі чого формуються рекреаційні комплекси різного рангу.

Об'єкт дослідження – природні заповідні території як об'єкти рекреації і туризму.

Предметом дослідження є території природно – заповідного фонду Тернопілля.

Методологічною і теоретичною основою дослідження є роботи по темі природно-заповідний фонд, проблеми і перспективи розвитку екологічного туризму на даних об'єктах.

Для сучасних туристів якість довкілля, екологічна безпека є першорядним критерієм у прийнятті рішення про подорож. Як галузь, для якої природа виступає не тільки в ролі сировини для виготовлення так званого „туристичного продукту”, але й похідної умови власне самого існування, туризм, використовуючи природні ресурси, може служити також засобом їх збереження та відновлення через організацію різних форм природо-пізнавальної, природоохоронної, природо-виховної туристської роботи, сучасний туризм здійснює вплив на екологічну політику країн. Вони намагаються зберегти цінні рекреаційні ресурси шляхом прийняття спеціальних законодавчих актів, створення мережі національних парків, природних і культурних заповідників та інших охоронних об'єктів. Завдяки туризму підвищується екологічна свідомість населення, поліпшується загальний природо-захисний стан регіону та країни.

Туристична індустрія позитивно впливає також на розвиток інших галузей господарства, що прямо не пов'язані з туризмом, таких як будівництво, транспорт і зв'язок, комунально-побутове господарство тощо. Туризм сприяє розвитку та розбудові окремих регіонів, створюючи нові робочі місця, стимулюючи розвиток місцевої промисловості, сільського господарства, сфери послуг, відроджуючи місцеві традиції, народні промисли, підвищуючи загальний благоустрій міст і сіл. Безпосередньо розвиток туризму забезпечує приплив грошових коштів до регіону, зокрема, до місцевого бюджету - у вигляді курортних зборів і податків; збільшує прибутки населення. Зростання обсягів туризму сприяє створенню нових робочих місць; створює можливість для працевлаштування людей у місцевих галузях господарства, що пов'язані з туризмом лише опосередковано, а також для маси сезонних працівників. Дуже важливим є те, що прибутки від екотуризму знаходяться в прямій залежності від екологічних якостей місцевості, де розташовані туристичні та оздоровчо-рекреаційні заклади. Природоохоронні території рівня заказників мало придатні для розвитку на їхній базі туризму та рекреації. Тому важливою умовою розвитку туристично-рекреаційної індустрії є створення природоохоронних територій вищого статусу (національних природних та регіональних ландшафтних парків). Факт організації нових національних і ландшафтних парків на певних територіях не означає припинення в їх межах всіх форм природокористування, а передбачає, в першу чергу, його впорядкування та переведення на екологічні основи, включаючи певні обмеження, однак такі обмеження цілком себе виправдовують, і не тільки з екологічного боку, а й з економічного. Створення нових природоохоронних об'єктів забезпечить можливість організації нових рекреаційних центрів і послужить основою для переорієнтації економіки регіону від екстенсивного характеру природокористування до розвитку оздоровчо-рекреаційної та туристичної індустрії, яка у наших умовах може бути прибутковою.

Розвиток туризму на основі мережі природоохоронних об'єктів гарантує збереження їх рекреаційного потенціалу на майбутнє, а також сприятиме вирішенню соціальних та економічних проблем регіону у цілому завдяки: створенню нових робочих місць для місцевого населення в інфраструктурі курортно-рекреаційного комплексу; збільшенню фінансових надходжень в місцеві бюджети.

Рекреаційні ландшафти разом з територіями заповідання належать до унікальних ландшафтів, де господарська діяльність або повністю заборонена, або ведеться в невеликому об'ємі, виходячи із специфіки даної території, таким чином, всі вони можуть використовуватись лише відповідно до їх призначення, а система організаційних заходів повинна забезпечувати збереженість первинного стану ландшафту протягом невизначено тривалого часу. Основною метою організації унікальних ландшафтів є збереження в незміненому вигляді природних комплексів (еталонів природи), моніторинг за природними процесами та їх змінами під впливом антропогенної діяльності. Збереженість рекреаційних ландшафтів (садово-паркових утворень всередині та довкола міст, курортних зон, національних парків тощо) забезпечується технічними засобами, а також біологічними: локалізацією зон підвищеного навантаження на ґрунтово-рослинний покрив, постійним відновленням рослинних та тваринних угруповань.

Національним паркам, охоронним ландшафтним областям (районам), територіям заповідного фонду, властива соціальна функція - вони мають поряд з природоохоронним і безпосереднє рекреаційне призначення. Глобальний демографічний процес (зростання) поставив перед соціальною екологією важливе завдання - забезпечення рекреаційними ресурсами населення міст та індустріально-промислових комплексів. Адже здоровий відпочинок людини, відновлення її фізичних і духовних сил позитивно впливають на економічний ефект у сфері матеріального виробництва та розумової праці, що сприяє підвищенню добробуту й культурного рівня суспільства.

Рекреаційна географія - галузь географічної науки, яка вивчає закономірності формування, функціонування і динаміки та розміщення територіальних рекреаційних систем (ТРС) усіх типів і рангу.

До основних понять рекреаційної географії відносять перш за все такі, як вільний час, відпочинок, рекреація і туризм. Вільний час - необхідна умова розвитку рекреаційного процесу. Вільний час - динамічна категорія, яка носить ознаки окремої епохи, класу і соціальної групи, але змінюється за об'ємом і змістом.

Відпочинок - це людська діяльність, яка не направлена на задоволення щоденних потреб. Діяльність людини під час відпочинку може бути класифікована наступним чином:

- діяльність, пов'язана з фізичним навантаженням (заняття спортом, прогулянки);
- інтелектуальна діяльність;
- подорожування заради задоволення.

Рекреація - це сукупність явищ і відносин, які виникають в процесі використання вільного часу для оздоровчої, пізнавальної, спортивної і культурно-розважальної діяльності людей на спеціалізованих територіях.

Рекреаційна територія - система взаємозв'язаних природних, природно-соціальних та соціальних компонентів, функціонування яких спрямоване на забезпечення рекреаційного попиту населення. За призначенням розрізняють дві групи рекреаційних територій: для короткочасної і тривалої рекреації.

Рекреаційне навантаження - показник, що характеризується чисельністю рекреантів на одиницю площі за певний період. Визначають облік часу перебування рекреантів на пробних площах або в лісовому масиві (лісопарку, парку, зоні відпочинку), а також розраховують для всієї території лісів рекреаційних, виходячи з чисельності міського та сільського населення, рекреантів, які перебувають на даній ділянці.

Рекреаційне районування - поділ території на певні таксономічні одиниці, які відрізняються спеціалізацією рекреаційного обслуговування, структурою рекреаційних ресурсів і напрямками їх освоєння та охорони.

Туризм - подорожі у вільний час, що поєднують функції пізнання й оздоровлення: один з видів активного відпочинку.

Отже, перспективний розвиток мережі природного – заповідного фонду має бути узгоджений з розвитком курортно – рекреаційного господарства та орієнтований на збереження і функціонування дефіцитних для регіону і необхідних для рекреації природних національних та регіональних ландшафтних парків, перспективна мережа, яких обґрунтована в тексті цієї роботи і орієнтована на формування ціннісного збалансованого екологічного каркасу території області. Умовою стійкого розвитку територій (рекреаційних територій особливо) є поєднання захисту оточуючого середовища, його екологічної безпеки та успішної підприємницької діяльності. Якщо детально проаналізувати і оцінити економічну ефективність від сільськогосподарського і промислового виробництва та рекреаційно-оздоровчої галузі (потенційно), то перевага без сумніву буде на боці останньої. Проблема в тому, що до цього часу сфері рекреації і оздоровлення не приділялося (надавалось) відповідної ваги, а тому відсутні дані, аналізи і оцінка потенціальної можливості природних комплексів. Також було розкрито поняття екологічний туризм, основні особливості його розвитку на рекреаційних територіях природно – заповідного фонду України. Основні напрямки екотуристської діяльності на цих територіях, який сучасний стан, і які чинники стримують таку діяльність, умови та можливості розвитку екотуризму на території природних національних та регіональних ландшафтних парків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адаменко О.М., Приходьмо М.М. Регіональна екологія і природні ресурси – Івано – Франківськ, в-во „Толя” 2000, - 278с.
2. Барановський В.А. Територіальні умови переходу України на модель екологічного сталого розвитку. – К., 1998. – 72с.
3. Генсірук С.А. Регіональне природокористування. – Львів: Світ, 1992. – 335с.
4. Географічна енциклопедія України: в 3-х томах. – К.: Українська Радянська Енциклопедія ім.. М.П. Бажана, 1989, 1990, 1993. – 420с.
5. Чайковський М.П. Дністровський каньйон. – Л.:Каменяр, 1981
6. <http://www.enkhaluk.ru/rest actphp>.

Калинюк В.

Науковий керівник – доц. Мариняк Я. О.

РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Мета дослідження - дослідження туристичних регіонів і методичних підходів до формування та реалізації стратегії їх розвитку.

Відповідно до поставленої мети вирішуються наступні *завдання*:

- дати характеристику туристичному регіону як категорії економічної науки та об'єкта дослідження регіональної економіки;
- розкрити соціально-економічні, географічні та міжнародні аспекти і особливості регіонів;
- окреслити суть стратегії соціально-економічного розвитку туристичних регіонів.

Об'єктом дослідження є туристичні регіони України.

Предметом дослідження є засади і принципи формування стратегії розвитку туристичних регіонів.